

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра соціології та соціальної роботи

ДЖУГАН РУСЛАНА ІВАНІВНА
НОВОСАД КРІСТІНА ЯРОСЛАВІВНА

ОСНОВИ КОНСУЛЬТУВАННЯ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Методичні рекомендації до курсу

УДК 159.923(076) авт.зн П86
Д 42

Джуган Р.І., Новосад К.Я. Основи консультування у соціальній роботі: методичні рекомендації до курсу. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 45 с.

Методичні рекомендації містять програму дисципліни, плани лекцій та практичних занять, питання для самостійної та індивідуальної роботи студентів, тестові питання для контролю знань та список рекомендованої літератури. Призначено для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю «Соціальна робота».

Автори:

Джуган Р.І., кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «УжНУ».

Новосад К.Я., кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи ДВНЗ «УжНУ».

Рецензенти:

Яцина О.Ф., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри наук про здоров'я ДВНЗ «УжНУ».

Маргітич М.В., практичний психолог, гештальт-терапевт, тренер перших ступенів гештальт-терапії КГПП.

*Рекомендовано до друку
засіданням кафедри соціології та соціальної роботи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 1 від 31.08.2022 р.)
методичною комісією факультету суспільних наук
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол №1 від 01.09.2022 р.)*

ЗМІСТ

Вступ	4
Опис навчальної дисципліни	6
Мета та завдання навчальної дисципліни	7
Очікувані результати навчання	9
Структура навчальної дисципліни	11
Програма навчальної дисципліни	13
Методи навчання	16
Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання	17
Самостійна робота студентів	22
Індивідуальна робота студентів	24
Практичні заняття	25
Тестові завдання для підсумкового контролю знань студентів	28
Питання до заліку	40
Рекомендована література	43

ВСТУП

Консультування клієнта є одним з видів допомоги в соціальній роботі. На практиці консультування проводить практично кожен фахівець соціальної сфери, працюючи з людьми, що знаходяться в кризовій ситуації, складних життєвих обставинах. Надання допомоги клієнту у важкій життєвій ситуації включає інформування; допомога в аналізі проблеми, проясненні конфліктних зон та пошук шляхів вирішення проблемної ситуації. Для того щоб така робота проходила якісно, необхідне вивчення основ консультування, що стає важливою складовою навчання фахівця з соціальної роботи.

Консультування є одним із напрямів роботи фахівця соціальної роботи, що допомагає клієнтові проаналізувати і зрозуміти сутність його важкої життєвої ситуації і змодельовати, розглянути різноманітні варіанти, які можуть бути використані для розв'язання проблеми. За змістом послуга консультування – це комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для виходу зі складної життєвої ситуації та адаптації особи, сім'ї до нових умов соціального середовища, спрямованих на усунення/приспосовування обмежень життєдіяльності, підтримку соціальної незалежності, збереження та продовження соціальної активності особи, сім'ї.

Консультування визначається як стратегія, технологія і метод професійної допомоги. Зміст поняття «консультування» включає особливий вид відносин між соціальним працівником і клієнтом. Основи консультування у соціальній роботі включають в себе такі розділи як теоретичні основи консультування та особливості консультування, як виду діяльності.

Запропоновані методичні рекомендації спрямовані на формування у студентів необхідної теоретичної бази для виконання функції консультанта у соціальній сфері, системі освіти, медичних та правоохоронних закладах та ін. Методичні рекомендації мають на меті розширення професійної ерудиції, світосприймання, вироблення наукового світогляду, оволодіння глибокими знаннями про закономірності і механізми виникнення, функціонування і прояву соціально-психологічної реальності, що складається в процесі особистісних

взаємодій, оволодіння студентами навичками основних методик, навичок, технік та прийомів консультування. Враховуючи орієнтацію освітньо-професійної програми «Соціальна робота» на підготовку конкурентоспроможних фахівців у галузі соціальної роботи, здатних застосовувати знання, уміння й особисті якості відповідно до завдань професійної діяльності в умовах полікультурного середовища. Саме засвоєння матеріалу вибіркової навчальної дисципліни «Основи консультування у соціальній роботі» дозволить краще розуміти свої особисті компетентності здатності розв'язувати складні завдання і вирішувати проблеми в галузі соціальної роботи, що передбачає застосування певних теорій, методів, моделей соціальної роботи, проведення досліджень, здійснення інноваційної діяльності тощо.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників денна/заочна	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	2-ий	4-ий
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин: для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	5-ий	9-ий
	Лекції:	
	18	8
	Практичні (семінарські):	
	14	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	88	108

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення курсу «Основи консультування у соціальній роботі» передбачено ознайомлення студентів з сучасними теоретичними уявленнями, практичними досягненнями в технологіях і практиці консультування та оволодіння навичками ефективного консультування. Сучасна технологія консультування має індивідуальний та груповий характер і опирається на знання психології, соціології та предмету консультування. Психологія висвітлює новітні методи дослідження психічної діяльності людини. Засвоєння напрямів консультування дає можливість свідомо і фокусовано впроваджувати у практику психологів та соціальних працівників ефективні методички допомоги клієнтам. Курс «Основи консультування» передбачає розвиток у студентів творчого мислення, розуміння психічних процесів та законів, сутності соціально-психологічних явищ. Вміти розв'язувати психологічні ситуаційні задачі, будувати схеми, розуміти сутність проблеми функціонування психіки та порушення процесів соціальної адаптації.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів (ЗК-1);
- знання і розуміння предметної області та розуміння професії, базових понять соціальної роботи (ЗК-2);
- здатність вчитися і бути сучасно навченим, до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації (ЗК-4);
- здатність визначати, формулювати та професійно розв'язувати проблеми (ЗК- 6);
- здатність дотримання строгих вимог дисципліни, планування та управління часом (ЗК-7);

- здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК-9)

2) фахових компетентностей:

- уміння застосувати на практиці базові та інструментальні цінності соціальної роботи, розуміння соціальних і психологічних наслідків своєї професійної діяльності (ФК-1);
- володіння навичками аналізу соціального та фізичного середовища, інфраструктури забезпечення благополуччя різних груп населення (ФК-4);
- уміння оформляти і представляти результати науково-дослідницької і науково-прикладної роботи у відповідності із нормативними документами та стандартами (ФК-7);
- здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування іноземною мовою, ведення ділової документації (ФК-10);
- готовність до управлінської діяльності у закладах соціальної сфери (ФК-11).
- володіння навичками диференціації соціальної роботи з клієнтами з врахуванням їх національно-культурного, вікового, гендерного і соціального статусу та індивідуально-психологічних характеристик (ФК-12);
- організація і проведення заходів з профілактики соціальних проблем, які порушують нормальну життєдіяльність особи, сім'ї, групи, громади та суспільства в цілому (ФК-13);
- здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі соціології, психології, медицини, педагогіки, права, менеджменту та ін. наук для діагностики, прогнозування, проектування і моделювання соціальних процесів і явищ у контексті соціального захисту населення, з метою максимізації соціальних ресурсів у відповідності до потреб та інтересів користувачів послуг(ФК-14);
- застосування технологій професійного втручання, здійснення соціально-правового захисту та представництво інтересів клієнтів (ФК-15);
- розробка і впровадження інформаційно-просвітницьких програм та соціальної реклами (ФК-18).

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціальна робота», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
Розуміти наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання зі спеціальності, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід	РН3
Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки	РН5
Аналізувати психічні властивості і стани, характеризувати психічні процеси, різні види діяльності індивідів у групі, процеси розвитку, соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції особистості, соціально-психологічні процеси в малих та великих групах	РН10
Практикувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин	РН11
Визначати зміст діяльності, зв'язки та межі компетенції установ та закладів соціального захисту, соціальних служб, медичних установ, інших організацій	РН12
Використовувати методи діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.	РН13

Обґрунтовувати необхідність соціальних змін, прийняття практичних рішень щодо покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки	ПРН15
---	--------------

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи консультування у соціальній роботі**»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вміти розв'язувати психологічні ситуаційні задачі, будувати схеми, розуміти сутність проблеми функціонування психіки та порушення процесів соціальної адаптації.	ПРН3,5,10, 11,12,13,15

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	Практичні	лабораторні	індивідуальна	самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНСУЛЬТУВАННЯ						
Тема 1. Основні питання консультування	10	2				8
Тема 2. Ключові характеристики консультування як виду професійної діяльності.	10	2				8
Тема 3. Історичне становлення психологічного консультування	12	2	2			8
Тема 4. Поняття про психічне здоров'я	12	2	2			8
Разом за змістовний модуль 1	44	8	4			32
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ КОНСУЛЬТУВАННЯ, ЯК ВИДУ ДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 5. Консультування в соціальних закладах	9	2	2			5
Тема 6. Сучасні проблеми психологічного консультування в сфері освіти	9	4	2			5
Тема 7. Консультування у правоохоронних органах	7	2	2			5
Тема 8. Консультування у наркологічних закладах (клієнтів із залежностями)	7	2	2			3
Тема 9. Питання діяльності соціального працівника в медичних закладах.	9	2	2			5
Тема 10. Особливості «Сімейного консультування»	9	2	2			5
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за змістовний модуль 2	43	12	8			23
Разом за семестр	120	18	14			88

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	Практичні	лабораторні	індивідуальна	самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНСУЛЬТУВАННЯ						
Тема 1. Основні питання консультування	13	1				12
Тема 2. Ключові характеристики консультування як виду професійної діяльності.	13	1				12
Тема 3. Історичне становлення психологічного консультування	14	1	1			12
Тема 4. Поняття про психічне здоров'я	14	1	1			12
Разом за змістовний модуль 1	54	4	2			48
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ КОНСУЛЬТУВАННЯ, ЯК ВИДУ ДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 5. Консультування в соціальних закладах	13	1				12
Тема 6. Сучасні проблеми психологічного консультування в сфері освіти	13		1			12
Тема 7. Консультування у правоохоронних органах	13	1				12
Тема 8. Консультування у наркологічних закладах (клієнтів із залежностями)	13		1			12
Тема 9. Питання діяльності соціального працівника в медичних закладах.	13	1				12
Тема 10. Особливості «Сімейного консультування»	13	1				12
Разом за змістовний модуль 2	78	4	2			72
Разом за семестр	120	8	4			112

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНСУЛЬТУВАННЯ

Тема 1. Основні питання консультування

Предмет, мета і завдання курсу, його місце в системі підготовки бакалаврів соціальної роботи. Якості ефективного консультанта: *емпатія, щирість, позитивне ставлення і толерантність, конкретність, розуміння* власних особливостей та обмежень. Принципи консультування: добровільності, доброзичливого і безоцінкового ставлення до клієнта, безумовного прийняття, відповідальності, компетентності. Стандарти консультування. Загальні вимоги до процесу консультування. Вимоги до місця консультування. Права клієнта. Права консультанта. Вимоги до особистості консультанта. Прийняття рішення за наявності етичних дилем. Форми індивідуального консультування.

Тема 2. Ключові характеристики консультування як виду професійної діяльності

Структура та етапи консультації: встановлення контакту, знайомство; дослідження (ідентифікація) проблеми; визначення (ідентифікація) альтернатив; планування; узагальнення. Мета і завдання консультації. Проблемні аспекти. Робота з немотивованим клієнтом. Робота з агресивними клієнтом. Робота з клієнтом в стані кризи. Робота з клієнтом, який маніпулює. Робота із клієнтом, який плаче. Правила і установки консультанта. Первинна консультація. Поради консультанту щодо постановки запитань. Ведення записів.

Тема 3. Історичне становлення психологічного консультування

Не директивний підхід К.Роджерса. Американська психологічна асоціація. Психодіагностика. Патопсихологія. Психотерапія. Психіатрія. «Психологічна корекція». Моделі консультування. Школи консультування і психотерапії (психоаналітичні, когнітивно-біхевіоральні, гуманістичні), інтегративні теорії (психосинтез, транзактний аналіз, когнітивно-поведінкова терапія), термінологія професіонального дискурсу спеціалістів у межах консультативної психології. Основні підходи до психологічного консультування.

Тема 4. Поняття про психічне здоров'я

Термін «психічне здоров'я». Проблеми психологічної стійкості особистості. П'ять груп психічного здоров'я за медичними критеріями. Якості психологічно здорової людини: автономність, екологічна майстерність, наявність мети в житті, самовдосконалення. Міжнародний стандарт психічного здоров'я. Психоемоційні стреси і здоров'я. Стадії психічного (емоційного) стресу: ігнорування психотравмуючого фактора, збудження, стадія депресивного стану, стадія концептуалізації. Вплив стресу на здоров'я.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.ОСОБЛИВОСТІ КОНСУЛЬТУВАННЯ, ЯК ВИДУ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Консультування в соціальних закладах

Напрями соціального консультування: соціально-інформаційний, соціально-правовий, соціально-психологічний, соціально-профілактичний. «Телефон довіри». Аспекти професійності соціального працівника у здійсненні консультативної діяльності: загально психологічні знання про закономірності консультативного процесу; формування системи вмінь і навичок професійного спілкування; система індивідуальних професійних цінностей. Показники якості надання соціальної послуги консультування у закладах соціального захисту

Тема 6. Сучасні проблеми психологічного консультування в сфері освіти

Діяльність шкільного психолога та соціального педагога. Основні причини проблеми запиту консультування. Етапи діагностики учнів. Діагностика готовності дитини до школи. Особливості консультування щодо розвитку інтелектуальних здібностей. Консультування з проблем шкільної адаптації та успішності. Консультування дітей із порушеннями. Актуальний напрям роботи шкільної психологічної служби.

Тема 7. Консультування у правоохоронних органах

Мета консультативної роботи, яка проводиться в правоохоронних органах. Основні завдання консультування. Юридична психологія. Види афектів. Поняття

неосудності. Проблеми консультанта пов'язані з несприйняттям клієнта. Анонімне консультування. Професійна таємниця.

Тема 8. Консультування у наркологічних закладах (клієнтів із залежностями)

Зміст поняття «залежність». Види залежностей. Етапи алкогольної залежності. Програма «12 кроків». Адитивна поведінка. Групи само - та взаємо - допомоги. Статуси різних груп пацієнтів наркологічного профілю: підвищеного ризику. Інсайт-орієнтовані а поведінкові підходи у роботі соціального працівника. Методи профілактики.

Тема 9. Питання діяльності соціального працівника в медичних закладах

Особливості соціальної роботи в медичних закладах. типи медико-соціальної роботи — патогенетичний і профілактичний. Організація надання медичної допомоги. Заклади охорони здоров'я. Організація медичного обслуговування населення. Зміст і методи практичної підготовки студентів до соціальної роботи медичних закладах.

Тема 10. Особливості «Сімейного консультування»

Загальна характеристика консультування сім'ї: обслуговування сім'ї, супровід, реабілітація, профілактика сімейних негараздів. Типи консультування сім'ї: конкретне, програмне. Специфіка спілкування в процесі діяльності сімейного консультанта. Зміст консультування на кожному з етапів розвитку сім'ї. Методи консультування сім'ї: регламентування, нормування, інструктування, наслідування, приклад, заохочення, інформування, критика, перегляд і аналіз відео та аудіо записів, творчих робіт, ситуацій клієнта, написання сценарію, рольові ігри.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми вивчення дисципліни: лекція, практичні заняття, індивідуальне навчально-дослідне завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

У процесі вивчення дисципліни використовується кредитно-модульна технологія. Лекційне подання матеріалу проводиться з широким використанням проблемно-діяльнісного підходу, що сприяє глибокому засвоєнню знань і формуванню творчого професійного мислення у майбутніх фахівців.

На практичних заняттях, які носять проблемно-пошуковий і практично-творчий характер, студенти вирішують теоретичні і практичні завдання, розвивають мислення, поглиблюють і розширюють знання, висувають і відстоюють свою точку зору, пропонують та обґрунтовують шляхи їх вирішення.

Під час самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань студенти розв'язують складні проблеми і незрозумілі питання. Самостійна робота планується як форма організації навчального процесу, що має на меті надати допомогу у самостійному вивченні запропонованої літератури у пошуку відповідей на проблемні питання курсу, виконання практичних завдань курсу.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вправи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково пошуковий, дослідницький.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання результатів навчання та методами демонстрування з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль – здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними заняттями, самостійною роботою;
- проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни;
- підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни.

Форми поточного контролю: самостійна робота, стандартизовані тести, індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ), доповідь з презентацією за результатами самостійної роботи студента.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і тестових завдань. Кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 20 балів (10 тестових завдань по 2 бали за правильну відповідь кожного тесту); практична частина оцінюється в 30 балів – по 10 балів за кожне завдання (разом за контрольну – 50 балів). Підсумкова оцінка за кожний

модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі усного опитування.

Результат залікового контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в екзаменаційну відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає залік. Максимальна оцінка за відповідь на заліку – 100 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
практичні заняття	7	30 (10x7)
підсумковий модульний контроль	1	50
ІНДЗ	1	30
доповідь з презентацією за результатами самостійної роботи	1	20
Сертифікат Prometheus	1	50
Разом		200/2

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання теоретичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити; 1 – 3 балів – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань; 4 – 6 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні статистичні показники, але здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою; 7 – 9 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації; 10 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією.

Критерії оцінювання практичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 3 бали – обчислює показники тільки з підказкою; 4 – 6 балів – при обчисленні показників студент допускає істотні неточності та помилки; 7 – 9 балів – при розв'язуванні задач студентом допускаються неістотні неточності та незначні помилки; 10 балів – студент розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Основи консультування у соціальній роботі» здійснюється в усній формі за питаннями.

1. Виконання першого завдання потребує повної аналітичної і змістовної відповіді (оцінюється від 0 до 50 балів): 45-50 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу. 41-44 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу. 37-40 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки. 34-36 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання. 30-33 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми. 0-29 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

2. Питання потребує короткої відповіді, котра розкриває сутність теоретичного положення (оцінюється від 0 до 30 балів): 27-30 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення. 23-26 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення. 18-22 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення. 0-17 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

3. Третє завдання складається з чотирьох тестів і оцінюється від 0 до 20 балів (кожна вірна відповідь – 5 балів).

Підсумкова оцінка з дисципліни здійснюється згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів Університету в систему оцінювання за шкалою ECTS.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Критеріями оцінювання презентацій є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у презентації та її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Оцінювання презентації здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Загальні питання консультування	4	4
2.	Історія та взаємозв'язок консультування з іншими дисциплінами.	4	4
3.	Методи консультування	4	4
4.	Професіограма консультанта	4	4
5.	Структура та характеристика консультативного процесу	5	5
6.	Етичні принципи та правові аспекти консультування.	4	4
7.	Класифікація та напрямки психологічного консультування	5	5
8.	Консультативний контакт та його особливості	4	4
9.	Процедури та техніки консультування	5	5
10.	Тестування в практиці консультування	4	4

11.	Особливості групового консультування	5	5
12.	Розвиток самосвідомості та самопомоги клієнта в процесі консультування	5	5
13.	Вплив на мотивацію клієнта (стимуляція та корекція)	4	4
14.	Телефон довіри як форма і метод консультування	4	4
15.	Центри психологічної допомоги як консультативні центри	4	4
16.	Психологічна проблема як головний компонент об'єкту діяльності психолога консультанта	5	5
17.	Організаційно виробничий напрямок в консультуванні	4	4
18.	Організаційно-клінічний напрямок в консультуванні	4	4
19.	Синдром «вигорання», «професійне вигорання»	5	5
20.	Синдром «виснаження»	5	5
	Разом	88	88

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

ІНДЗ з дисципліни «Основи консультування» - це творче завдання, метою якого є розуміння надання практичної консультації для клієнтів, які мають різні складні життєві обставини.

1. Студент, самостійно складає життєву історію, шукаючи її на прикладі близького оточення, або використовуючи засоби масової інформації. *До прикладу: Лист у підручнику «Основи консультування» на с.8.*

2. Далі детально описує етапи первинної консультації клієнта. *Детальний опис у підручнику «Процес консультування» с.7-12.*

3. Оформляє документацію клієнта керуючись Державним стандартом послуги консультування від **02.07.2015 № 678**, за цим стандартом Вам потрібно надати:

а) КАРТУ визначення індивідуальних потреб особи в наданні соціальної послуги консультування;

б) ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН надання соціальної послуги консультування;

с) ОСНОВНІ ЗАХОДИ, що становлять зміст соціальної послуги консультування, форми роботи та орієнтовний час, необхідний для виконання кожного заходу.

Тільки виконавши усі п'ять завдань ІНДЗ студент отримує **30 балів** до кількості балів за Модульний контроль.

Також, додаткові бали (50 балів) нараховуються під час дистанційного навчання за проходження навчального курсу «Соціальна робота з людьми, які мають хронічні захворювання» на онлайн - навчальній платформі Prometheus за наступним посиланням https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:NETWORK+SW101+2017_T2/about

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

На практичних заняттях, які носять проблемно-пошуковий і практично-творчий характер, студенти вирішують теоретичні і практичні завдання, розвивають мислення, поглиблюють і розширюють знання, висувають і відстоюють свою точку зору, пропонують та обґрунтовують шляхи їх вирішення.

Практичні заняття включають різні види робіт: перевірка глосарію за кожною із запропонованих тем, самостійне опрацювання прикладних методик та обґрунтування їх переваги застосування теми 4, 5, 6 та 7, групові дискусії 1, 2 та 3 теми, моно доповіді теми 2 та 6, обговорення у групах теми 5 та 7, аналіз кейсів, взятих із ЗМІ.

№ з/п	Найменування тем та питань кожного заняття	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Предмет та методи дослідження в консультуванні. 1. Професійне консультування як наука та професійна діяльність. 2. Активне соціально-психологічне навчання в консультуванні 3. Історія та взаємозв'язок консультування з іншими дисциплінами. 4. Психологічна проблема як головний компонент об'єкту діяльності психолога консультанта. 5. Емоційний інтелект (важливість усвідомлення самого консультанта переживань емоцій та почуттів клієнтів).	2	
2	Моделі консультування: 1. Кризове консультування;	2	

	<ul style="list-style-type: none"> 2. Інформаційно-мотиваційне консультування; 3. Консультування «рівний рівному»; 4. Соціально-психологічне консультування; 5. Консультування орієнтоване на вирішення завдань 		
3	<p>Особливості консультування кризових станів.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Центри психологічної допомоги як консультативні центри. 2. Телефон довіри як форма і метод консультування. 3. Тестування в практиці консультування . 4. Розвиток самосвідомості та самопомоги клієнта в процесі консультування. 	2	
4	<p>Особливості консультування різних груп клієнтів</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Особливості консультування дітей; 2. Особливості консультування підлітків; 3. Особливості консультування працівників освіти; 4. Особливості консультування працівників правоохоронних закладів; 5. Особливості консультування учасників бойових дій; 6. Особливості консультування людей похилого віку; 7. Особливості консультування працівників медичної сфери 		1
5	<p>Проблемні аспекти у роботі консультанта:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Робота з немотивованим клієнтом; 2. Робота з агресивним клієнтом; 3. Робота з клієнтом у стані кризи; 	2	1

	4. Робота з клієнтом, який маніпулює; 5. Робота із захисними механізмами.		
6	Особливості психологічного консультування 1. Етіологія патологічного розвитку особистості. 2. Особливості групового консультування. 3. Особливості консультування в сфері освіти. 4. Особливості сімейного консультування. 5. Консультант в закладах охорони здоров'я.	2	1
7	Основні принципи та навички консультування: 1. Конфіденційність. 2. Добровільність. 3. Компетентність. 4. Професійних меж. 5. Бозоцінкового ставлення. 6. Толерантність. 7. Правило «СТОП»; 8. «Я»- висловлювання; 9. Активне слухання.	2	1
8	Модульна контрольна робота	2	
	РАЗОМ	14	4

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Модель соціальної роботи, яка ґрунтується на тому, що більшість емоцій і форм поведінки людей зумовлені їх думками, уявленнями, переконаннями:
 - а) біхевіористська;
 - б) когнітивна;
 - в) психодинамічна;
 - г) гуманістична
2. Модель соціальної роботи, прихильники вважають, що поведінка людини детермінована впливами зовнішнього середовища:
 - а) біхевіористська;
 - б) когнітивна;
 - в) психодинамічна;
 - г) гуманістична.
3. Модель соціальної роботи, яка фокусується на внутрішньому житті індивіда і послуговується психічним детермінізмом:
 - а) біхевіористська;
 - б) когнітивна;
 - в) психодинамічна;
 - г) гуманістична.
4. Модель соціальної роботи, спрямована на пробудження резервів особистості людини, її сил добра, психічного здоров'я і бажання до самовдосконалення:
 - а) біхевіористська;
 - б) когнітивна;
 - в) психодинамічна;
 - г) гуманістична
5. Сучасний напрямок розвитку психоаналізу, психоаналітичної теорії, який зосереджується на причинах методах лікування ранніх травм:
 - а) еґо-психологія;
 - б) психологія об'єктивних стосунків;

- в) психологія самості;
 - г) структурний психоаналіз
6. Сучасний напрямок розвитку психоаналізу, психоаналітичної теорії, представники якого вважають, що Я є центром психічної структури особистості:
- а) еґо-психологія;
 - б) психологія об'єктивних стосунків;
 - в) психологія самості;
 - г) структурний психоаналіз.
7. Сучасний напрямок розвитку психоаналізу, психоаналітичної теорії, що концентрується на стосунках індивіда з об'єктами у ранньому віці й наслідках їхньої інтеріоризації або втрати:
- а) еґо-психологія;
 - б) психологія об'єктивних стосунків;
 - в) психологія самості;
 - г) структурний психоаналіз
8. Сучасний напрямок розвитку психоаналізу, психоаналітичної теорії, який має своїм завданням дослідження семантики несвідомого:
- а) еґо-психологія;
 - б) психологія об'єктивних стосунків;
 - в) психологія самості;
 - г) структурний психоаналіз
9. У сучасній психології когнітивний напрямок репрезентують у концепціях. Концепція ґрунтується на переконанні, що людина обумовлює свою поведінку власними рішеннями, тобто є само детермінованою істотою:
- а) раціонально-емотивована терапія;
 - б) когнітивна терапія;
 - в) реальнісна терапія;
 - г) аналітична терапія.

10. У сучасній психології когнітивний напрямок репрезентують у концепціях. Концепція спрямована на лікування когнітивних розладів—емоційних порушень, переважно депресій:
- а) раціонально-емотивована терапія;
 - б) когнітивна терапія;
 - в) реальнісна терапія;
 - г) аналітична терапія.
11. Засновниками когнітивного напрямку вважають:
- а) З.Фрейд, К.Юнг, А.Адлер та ін.;
 - б) Б.Скінер, А.Бандура, Дж.Вотсон та ін.;
 - в) А.Елліс, А.Бек, В.Глассер та ін.;
 - г) Р.Роджер, А.Маслоу, Ф.Перлз та ін..
12. Засновниками біхевіористського напрямку вважають:
- а) З.Фрейд, К.Юнг, А.Адлер та ін.;
 - б) Б.Скінер, А.Бандура, Дж.Вотсон та ін.;
 - в) А.Елліс, А.Бек, В.Глассер та ін.;
 - г) Р.Роджер, А.Маслоу, Ф.Перлз та ін.
13. Засновниками психодинамічного напрямку вважають:
- а) З.Фрейд, К.Юнг, А.Адлер та ін.;
 - б) Б.Скінер, А.Бандура, Дж.Вотсон та ін.;
 - в) А.Елліс, А.Бек, В.Глассер та ін.;
 - г) Р.Роджер, А.Маслоу, Ф.Перлз та ін..
14. Засновниками екзистенційного напрямку вважають:
- а) З.Фрейд, К.Юнг, А.Адлер та ін.;
 - б) Б.Скінер, А.Бандура, Дж.Вотсон та ін.;
 - в) А.Елліс, А.Бек, В.Глассер та ін.;
 - г) Р.Роджер, А.Маслоу, Ф.Перлз та ін..
15. Автором якої теорії є Мак Дугал
- а) альтруїзму
 - б) біологічного інстинкту

- в) колективного інстинкту
16. Хто є автором соціометрії
- а) Г.Маркус
 - б) Дж.Морено
 - в) немає вірної відповіді
17. Структурні елементи Я-концепції
- а) мислення
 - б) взаємовідносини
 - в) немає вірної відповіді
18. Соціокультурні типи Я-концепції
- а) раціональна та ірраціональна
 - б) прогресивна та регресивна
 - в) немає вірної відповіді
19. Який соціокультурний тип Я-концепції притаманний для більшості західних країн
- а) колективістська
 - б) індивідуалістська
 - в) розвинута
20. Який соціокультурний тип Я-концепції притаманний для більшості східних країн
- а) колективістська
 - б) індивідуалістська
 - в) змішана
21. Концепція „незалежного Я” характеризує:
- а) змішаний тип соціокультурної Я-концепції
 - б) індивідуалістський тип Я-концепції
 - в) прогресивний тип Я-концепції
22. Концепція „взаємозалежного Я” характеризує:
- а) змішаний тип соціокультурної Я-концепції
 - б) колективістський тип Я-концепції

- в) регресивний тип Я-концепції
23. Самоефективність особи як соціально-психологічна характеристика –це :
- а) почуття самоповаги
 - б) почуття власної компетентності
 - в) почуття власної гідності
24. Хто найбільше досліджував самоефективність:
- а) К.Роджерс
 - б) А.Бандура
 - в) Дж.Ротер
25. Типи локусу контролю названі Дж.Ротером :
- а) ефективний та неефективний
 - б) інтернальний та екстернальний
 - в) зовнішній та внутрішній
26. Хто розробляв концепцію локусу контролю та індивідуальний опитувальник
- а) Дж.Ферес
 - б) Дж.Ротер
 - в) усі відповіді вірні
27. Тенденція міркувати на користь власного Я називається:
- а) неістинним консенсусом
 - б) неістинна унікальність
 - в) усі відповіді вірні
28. Хто описав техніки інграціяції (самопрезентації)
- а) Г.Сігал
 - б) Т.Джонс
 - в) усі відповіді вірні
29. Техніки інграціяції (ауто презентації):
- а) позитивна , негативна, конформізм
 - б) врівноважена, ворожа, нейтральна
 - в) усі відповіді вірні
30. Самомоніторинг – це :

- а) акт самовиразу та поведінки на створення позитивного враження
 - б) спосіб самопрезентації та регулювання поведінки задля необхідного враження
 - в) усі відповіді вірні
31. Хто автор теорії атрибуції
- а) К.Андерсон
 - б) К.Дейвіс
 - в) Ф.Гайдер
32. Фундаментальна помилка атрибуції – це:
- а) недооцінка наявної інформації тим, хто спостерігає
 - б) недооцінка ситуативних та переоцінка диспозиційних впливів на поведінку інших
 - в) ігнорування пояснень, відмова від „здорового глузду”
33. Чим можна пояснити фундаментальну помилку атрибуції:
- а) особливістю перцепції „фігура-фон” та станом самосвідомості
 - б) культурними відмінностями людей
 - в) всі відповіді вірні
34. Види соціального мислення:
- а) стереотипне, евристичне, ілюзорне
 - б) конкретно-дійове, образне, абстрактне
 - в) конвергентне, дивергентне
35. Мислення проти фактів –це ефект :
- а) стереотипного мислення
 - б) *евристичного мислення*
 - в) ілюзорного мислення
36. Феномен «інсайту» або «я знав це» є ефектом:
- а) стереотипного мислення
 - б) евристичного мислення
 - в) ілюзорного мислення
37. Огруплення мислення – це ефект :

- а) стереотипного мислення
 - б) евристичного мислення
 - в) ілюзорного мислення
38. Типи особистісного мислення за Дж.Келлі:
- а) упереджений, стереотипний, передбачуваний
 - б) консервативний, ліберальний, радикальний
 - в) немає вірної відповіді
39. Як ще називають соціальну установку :
- а) праймінг
 - б) стереотип
 - в) аттитюд
40. Що таке метод неістинного джерела інформації
- а) процедура з'ясування установок досліджуваних за допомогою обману
 - б) зменшення соціальних впливів на вираз установки
 - в) усі відповіді вірні
41. Хто дослідив вплив зміни ролі поведінки на установки
- а) експеримент Д.Розенхана (1973) у клініці, де його співробітники прикинулись хворими
 - б) експеримент Ф.Зимбардо (1971), у якому студенти програвали ролі в'язнів та тюремних охоронців
 - в) усі відповіді вірні
42. ЗФеномен „нога в дверях”
- а) тенденція, згідно якої люди, зробивши незначну поступку, надалі виконують більш серйозні вимоги
 - б) тактика досягнення згоди у різних питаннях
 - в) усі відповіді вірні
43. Автор теорії когнітивного дисонансу
- а) Дж. М. Карлсміт
 - б) Л.Фестінгер
 - в) Дж.Брем

44. Ефект недостатньої оправданості за Л.Фестінгером – це
- а) зменшення тиску негативних думок особою в ситуації недостатньої зовнішньої оправданості (в.т. числі матеріальної)
 - б) зменшення дисонансу шляхом самовиправдовування
 - в) усі відповіді вірні
45. Ефект над оправдання –
- а) якщо оплачувати людям за те, що вони і так роблять із задоволенням, то люди стають внутрішньо немотивованими
 - б) якщо вчителі, батьки диктують навчальну поведінку дітям і контролюють її різними нагородами, то прагнення дітей до навчання зменшиться
 - в) усі відповіді вірні.
46. Дослідження Р.Ла П'єра показали:
- а) установки (етнічні стереотипи) визначають поведінку
 - б) установки (етнічні стереотипи) змінюються під впливом поведінки(спілкування)
 - в) відповіді невірні
47. Вплив поведінки (вчинків) на установки пояснює:
- а) теорія самосприйняття
 - б) теорія когнітивного дисонансу
 - в) усі відповіді вірні
48. Що таке гендер?
- а) біологічна стать
 - б) соціокультурна стать
 - в) усі відповіді вірні
49. Інверсія ролей – це :
- а) розмежування чоловічих і жіночих ролей у соціокультурі
 - б) змішування чоловічих і жіночих ролей у соціокультурі
 - в) трансформація жіночих ролей у чоловічі
50. Яка гендерна диспозиція, згідно С.Бем, є запорукою особистісного здоров'я:
- а) маскулінність

- б) фемінність
 - в) андрогінність
51. Комунітаризм – це теоретична спроба :
- а) об'єднати індивідуалізм і колективізм
 - б) синтезувати турботу про благополуччя сім'ї та суспільства та повагу до прав людини
 - в) усі відповіді вірні
52. Чи є великі соціальні групи обов'язково формальними :
- а) так
 - б) ні
 - в) усі відповіді вірні
53. 43 якої кількості осіб, можна говорити про наявну групу:
- а) двоє
 - б) троє
 - в) четверо
54. Чи є політична партія прикладом неформальної групи?
- а) так
 - б) ні
 - в) не завжди
55. Що таке „кліка” в класифікації груп за Дірксом?
- а) група примусу
 - б) добровільна група
 - в) немає вірної відповіді
56. Стиль лідерства у малих групах:
- а) директивний, кооперативний, псевдокооперативний
 - б) авторитарний, ліберальний, псевдоліберальний
 - в) усі відповіді вірні.
57. Хто є автором експерименту з конформізму:
- а) М.Шериф
 - б) С.Аш.

в) С.Мілграм

58. Соціальна фасилітація – це :

а) позитивний вплив групи на формування індивідуальних знань, умінь, навичок.

б) негативний вплив групи на формування індивідуальних знань, умінь, навичок.

в) відсутній вплив групи на формування індивідуальних знань, умінь, навичок.

59. Групова поляризація – це:

а) зміщення середньої тенденції до свого полюса замість розколу думок всередині групи

б) посилення раніш існуючих тенденцій у судженнях членів групи в ситуації спільного обговорення

в) відсутня правильна відповідь

60. Хто автор теорії інстинктивної агресії ?

а) К.Лоренс

б) З.Фрейд

в) усі відповіді вірні

61. Хто автор соціальної теорії агресії ?

а) Е.Фром

б) А.Бандура

в) К.Хорні

62. Інструментальна агресія на відміну від ворожої є:

а) самоціллю, аби завдати комусь шкоди

б) засобом досягнення якоїсь позитивної мети

в) усі відповіді вірні

63. Автором концепції „фрустрація - агресія” є

а) Л.Берковіц

б) Дж.Долард

в) З.Фрейд

64. Автором концепції „заміщеної агресії” є:
- а) Л.Берковіц
 - б) Дж.Долард
 - в) З.Фрейд
65. Хто розглядав агресію з позицій теорії соціального навчіння?
- а) У.Гріфіт
 - б) З.Фрейд
 - в) А.Бандура
66. Антиципація взаємодії – це :
- а) позитивне очікування того, що співрозмовник виявиться приємною людиною
 - б) адаптивний феномен психіки, який сприяє налаштуванню на хороші взаємини
 - в) усі відповіді вірні.
67. Стереотип фізичної привабливості :
- а) полегшує соціальну взаємодію візуально красивим людям (дітям)
 - б) ускладнює
 - в) не впливає
68. Альтруїзм – це:
- а) неогоїстичний мотив надання допомоги
 - б) надання допомоги особою , яке не виключає її внутрішню самовинагороду.
 - в) усі відповіді вірні.
69. Яка з соціальних норм, що мотивують альтруїзм стосується взаємин «рівних з рівними»:
- а) норма взаємності
 - б) норма соціальної відповідальності
 - в) жодна
70. «Ефект очевидця» – це коли люди швидше надають допомогу:
- а) в ситуації мінімальних очевидців

- б) в ситуації з максимальною кількістю очевидців
 - в) у будь-якій ситуації, а кількість очевидців не є вирішальною.
71. Соціалізація альтруїзму повинна долати :
- а) моральну ексклюзію
 - б) моральну інклюдію
 - в) усі відповіді вірні
72. Який вирішальний психологічний фактор розв'язання соціальних дилем :
- а) навчити людей співпрацювати
 - б) навчити людей бути неагресивними
 - в) подолати етнічні стереотипи

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Загальні питання консультування
2. Алгоритм консультації
3. Права клієнта і права консультанта
4. Принципи консультування
5. Первинна консультація
6. Навички консультування
7. Складні навички консультування
8. Проблемні аспекти у роботі консультанта
9. Робота з немотивованим клієнтом
10. Робота з агресивними клієнтом.
11. Робота з клієнтом в стані кризи
12. Робота з клієнтом, який маніпулює
13. Робота із захисними механізмами
14. Правила і установки консультанта
15. Визначення терміну «Консультування у соціальній роботі».
16. Форми консультування
17. Якості ефективного консультанта
18. Техніки консультування
19. Індивідуальне консультування
20. Групове консультування
21. Телефон довіри
22. Консультування з питань шлюбу та сім'ї
23. Консультування у освітніх і дошкільних закладах
24. Консультування у медичних закладах
25. Консультування у наркологічних закладах.
26. Поняття про психічне здоров'я
27. Групи психічного здоров'я
28. Консультування тривожних клієнтів

29. Консультування істеричних особистостей
30. Консультування обсесивних клієнтів (з нав'язливостями)
31. Консультування при з параноїдальних особистісних розладах
32. Консультування шизоїдних особистостей
33. Консультування депресивних клієнтів
34. Консультування клієнтів із суїцидними намірами
35. Консультування агресивних клієнтів
36. Особливості консультування дітей
37. Особливості консультування жінок
38. Особливості консультування підлітків
39. Особливості консультування працівників освіти
40. Особливості консультування працівників правоохоронних закладів
41. Особливості консультування учасників АТО
42. Особливості консультування працівників медичної сфери
43. Державний стандарт соціальної послуги консультування
44. Історичне становлення психологічного консультування як специфічного виду психологічної допомоги людині
45. Основні підходи до психологічного консультування
46. Програма 12 кроків
47. Представництво інтересів (соціальне посередництво)
48. Моделі консультування
49. Консультування клієнтів під час конфліктних ситуацій
50. ЗУ «Про психіатричну допомогу»
51. Визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги консультування
52. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги консультування
53. Принципи надання соціальної послуги консультування
54. Зміст соціальної послуги консультування

55. Використання ресурсів при організації надання соціальної послуги консультування
56. Механізми оцінки дотримання стандарту соціальної послуги консультування
57. Методи консультування

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Державний Стандарт соціальної послуги консультування, затверджено наказом Міністерства соціальної політики України 02.07.2015 р. № 678. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15#Text>
2. Класифікатор соціальних послуг, затверджено наказом Міністерства соціальної політики України 23 червня 2020 р. № 429. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#Text>
3. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
4. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України 1.01.2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>
5. Державний Стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, затверджено наказом Міністерства соціальної політики України від 31.03.2016р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-16#n13>
6. Про затвердження форм обліку соціальних послуг сім'ям (особам), які перебувають у складних життєвих обставинах, затверджено наказом Міністерства соціальної політики України 13.07.2018 р. № 1005. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0943-18#Text>
7. Вступ до соціальної роботи: Навчальний посібник для студентів ВНЗ / За ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. – К.: Академвидав, 2015. – 304 с.
8. Консультування в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій / авт. кол.; заг. ред. В. Г. Панок, І. І. Ткачук. К.: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 144 с
9. Айві Ален. Цілеспрямоване інтерв'ювання та консультування: сприяння розвитку клієнта: Навчальний посібник. - Пер. з англ.. О. Абесонової. – К.: Сфера, 1998. – 342 с.

10. Пономарьов С.Ю., Федорович І.Ю. Запобігання та протидія дискримінації в Україні: Посібник для працівників органів державної влади та місцевого самоврядування. – К.: Міжнародна організація з міграції, Представництво в Україні, 2014. – 74 с
11. Представництво інтересів соціально вразливих дітей та сімей: Навч. посібник / За ред.. Т. В. Семигіної. – К.: Четверта хвиля, 2004. – 216 с. – С. 39-
12. Соціальна робота з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІДом: Метод. посіб. Для проведення курсів підвищення кваліфікації / Т. Семигіна, О. Банас, Н. Венедиктова та ін. – К.: Вид. дім «Києво- Могиллянська академія», 2006. – 620 с. – С. 33
13. Брижовата О., Волгіна О. Роль соціальних працівників у представництві інтересів вразливих верств населення та зокрема осіб, які мають алкогольну та наркотичну залежність // Соціально-психологічна реабілітація людей із залежністю від наркотичних речовин: наук.-метод. збірка. – К.: Граффітті Груп, 2003. – С. 69 – 75.
14. Стірлінг Л. Надання порад і представництво / Практична соціальна робота / за ред. П. Картер, Т. Джеффса та ін. – К., 1996. – С.103 - 113.

Допоміжна література

1. Процес консультування. Брошура Всеукраїнської мережі ЛЖВ. – 32 с.
2. Основи консультування ЛЖВ. ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ», Київ, 2013. – 30 с.
3. Гусак Н. Є. Кейс-менеджмент внутрішньо-переміщених осіб : методичні рекомендації / Гусак Наталія Євгеніївна//Гусак Н. Є.; наук. ред. Савчук О. М.; літ. ред. Дума Л. П. - [Київ: б. в., 2015]. - 62 с. - Підготовлено в межах проекту «Швидке реагування на соціальні та економічні проблеми ВПО» у партнерстві із Міністерством соціальної політики України.
4. Standards for Social Work Case Management. [Електронний ресурс] / National Association for Social Workers, 2013. - 62 p. URL:

https://www.nycourts.gov/reporter/webdocs/nasw_standards_socialwork_casemgt.htm

5. Дойл С. Работа с конкретными случаями / Практика социальной работы / Под ред. Кристофера Ханвея и Терри Филпорта. – Амстердам – Киев: Ассоциация психиатров Украины, 1996. – С.177-191.
6. Кейс-менеджмент для уязвимых к ВИЧ групп населения: подъем по ступеням сервиса. Пособие по проведению тренинга / – К.: МБФ «Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине», 2012. – 48 с.
7. Савчук Е. Работа со случаем / Савчук Елена, Синицина Екатерина. – К.: Всеукраинская благотворительная организация «Всеукраинская сеть ЛЖВ», 2013. – 60 с.
8. Вайтхед М. Консультирование человека в состоянии горя: модель помощи / М. Вайтхед // Психология зрелости и старения. – 2002. – №1. – С. 27-44.
9. Реакция горя // Юрьева Л. Н. Кризисные состояния / Юрьева Людмила Николаевна. – Днепропетровск: Арт-пресс, 1998. – С. 48-55.
10. Психологическая помощь людям, пережившим психотравмирующее событие [Электронный ресурс] / О. В. Вихристюк, Л. В. Миллер, Е. В. Орлова, Е. А. Лескина // Психологическая наука и образование. Электронный журнал. – 2010. – № 5. – С. 228-239. – URL: www.psyedu.ru